

حکمت

نهج البلاغه
خطبه چهار و پنج

سپاس خداوندی راست که هیچ کس مأیوس از رحمت او نیست و نعمت او همگان را شامل است و از آموزش او احدی نومید نبوده و پرستش او برای کسی سبب سرشکستگی نیست. خدایی که از رحمت دریغ نمی کند و نعمت او زوال نمی پذیرد.

مروری کوتاه بر چند فیلم که معلم و مدرسه محور اصلی آنهاست

سینمای باکلاس

صحنه‌ای از فیلم پرده کوچک خوشبختی

شخصیت و داستان‌های متنوعی در سینما به تصویر کشیده شده است، روی پرده سینما شخصیت‌ها عمق پیدا می‌کنند. اگر فیلم اقتباسی از کتاب یا روایت تاریخی باشد، دیدن چهره و منش شخصیت در قالب تصاویر برای بسیاری از تماشاگران کنجکا و برانگیز است. از میان شخصیت‌ها و موضوعات مختلفی که در سینما شاهد آن بودیم، روایت مدرسه و معلمان هم در سینمای ایران و هم در سینمای جهان مثال‌های فراوانی دارد، تجربه حضور در مدرسه و برخورد با معلمان، بر هر فردی تجربه‌ای یگانه و گاهی تأثیرگذار است. بسیاری از نویسندگان و کارگردان‌ها تحت تأثیر تجربه زیسته خود و به یاد شیرین یا تلخی که در دوران مدرسه بر آنها گذشته دست به نوشتن و ساخت اثری می‌زنند. موقعیت مدرسه و شخصیت معلم پتانسیل جذابی برای ساخت فیلم است، معلم در مقام فردی تأثیرگذار یا در مواردی شخصیتی که می‌تواند تأثیرات مخربی بر روان فرد بگذارد، موقعیت دراماتیک را برای ساخت فیلم فراهم می‌کند. آثار سینمایی فراوانی که با محوریت مدرسه و معلمان ساخته شده نشان‌دهنده اهمیت این موضوع در نظر و دیدگاه فیلم‌نامه‌نویسان و کارگردانان است.

زهراسالحنیا

کارشناس

سواد رسانه

انجمن شاعران مرده

در بالای لیست‌های متنوعی که از فیلم‌های مرتبط با مدرسه و معلمان وجود دارد نام این فیلم جایگاه خود را سال‌هاست که حفظ کرده. انجمن شاعران مرده اقتباسی جذاب از رمانی با همین نام است. مزیت آثار اقتباسی ادامه‌دار بودن روند فیلم و تنها متوقف نشدن آن در تصویر است. خواندن کتاب پیش یا پس از تماشای فیلم، به انتخاب خود فرد، یکی از جذابیت‌های مواجهه با آثار اقتباسی است. رابین ویلیامز، کمدین و بازیگر معروف آمریکایی در نقش آموزگار تازه‌وارد به کالج منضبط و سختگیر ولتن وارد می‌شود و کلاس ادبیات او یک انقلاب در میان دانش‌آموزان نوجوان ایجاد می‌کند. مطمئناً معلمی که دانش‌آموزان را در اولین حضورش در کلاس تشویق به پاره کردن کتاب درسی‌شان می‌کند باید فرد جذابی باشد. جان کیتینگ، معلم ادبیات انگلیسی تلاش می‌کند دانش‌آموزان را با وجه دیگری از زندگی مواجه کند و آنها را که در محیط خشک و سختگیرانه کالج و

فشارهای خانواده قرار دارند به درک واقعی از زندگی سوق دهد. گرچه فیلم انجمن شاعران مرده پایانی غم‌انگیز دارد اما حرکت قهرمانانه برخی شاگردان به پاس دریچه‌ای که معلم‌شان به رویشان گشوده بود یکی از پایان‌های جذاب و تأثیرگذار سینماست.

پرنده کوچک خوشبختی

این فیلم دوسال قبل از فیلم انجمن شاعران مرده با بازی هما روستا و امین تارخ و به کارگردانی پوران درخشنده ساخته شده است. فیلم روایت دخترک ناشنوایی است که در مدرسه به علت پرخاشگری و رفتارهای پرتنشی که دارد طرد شده است و کسی امیدی به آموزش او ندارد، با حضور خانم شفیق، معلم دلسوزی که توجه‌اش به تنهایی ملیحه جلب می‌شود مسیر زندگی ملیحه هم تغییر می‌کند. خانم شفیق با بازی هما روستا مقابل نگاه‌ها و قضاوت‌هایی که درباره ملیحه در مدرسه وجود دارد، می‌ایستد و تلاش می‌کند حتی با گفت‌وگو با پدر ملیحه، فضا را برای او

آرام‌تر کند. گرچه فیلم با معیارهای حال حاضر، مناسب نمایش برای کودکان و نوجوانان زیر ۱۳ سال نیست اما نمونه‌ای ارزشمند برای معرفی معلمی دلسوز و پرتلاش است.

ستاره‌های روی زمین

این فیلم ساخته سینمای هند است و برخلاف جریان قالب رمانتیک سینمای هند، روایت معلم جوانی است که از طریق کلاس نقاشی، دانش‌آموزی که دیگران او را گنگ و عقب افتاده می‌دانند به مدرسه و آموزش بازمی‌گرداند. رام شانکار نیکوب، معلم نقاشی مدرسه متوجه بیماری دانش‌آموزش می‌شود و با تلاش فراوان، مدرسه و خانواده را برای آموزش ویژه او قانع می‌کند. پشتکاری که معلم در آموزش دانش‌آموز خود صرف می‌کند نتیجه می‌دهد و شرایط درسی ایشان آواشتی، دانش‌آموز، رو به بهبودی می‌رود. این فیلم از جهت فضای شاد و به شوق آوردن دانش‌آموزش برای ادامه تحصیل جذاب است.

در آستانه ۱۷ سالگی

The Edge of Seventeen فیلمی نیست که به طور کامل بتوان در جمع خانواده آن را تماشا کرد. فیلم داستان دختر نوجوانی است که تصمیم به خودکشی گرفته و این تصمیم خود را به معلم دبیرستان خود منتقل می‌کند. فضای فیلم، حال و هوای فیلم‌های نوجوانانه را دارد و لحن و زبان فیلم طنز و حول مسائل و دغدغه‌های نوجوان‌ها می‌چرخد. معلم فیلم، آقای برنر حرکت یا حرف عمیقی در فیلم نمی‌زند اما رفتار حمایتگر او از دانش‌آموز پریشانش که در موج اتفاقات و فشارهای نوجوانی قرار دارد باعث می‌شود تا بتواند ارتباط عمیق و تأثیرگذاری با او برقرار کند و نادین را دوباره به ریل زندگی بازگرداند.

برامجت باس

Brammetje Baas
فیلمی کودکانه
است که
می‌توانید همراه
خانواده آن را تماشا
کنید. فیلم داستان
پسرکی است که
با سؤال‌های
فراوان وارد
مدرسه
می‌شود
اما

ساختار خشک و تکراری مدرسه جوا بگوی روحیه جست‌وجوگر و متفاوت او نیست و همین باعث پس‌زدگی پسرک از سمت مدرسه می‌شود. درگیری میان برامجت و معلم سن‌وسال‌دارش بالا می‌گیرد و به جایی ختم می‌شود که برامجت از رفتن به مدرسه سر باز می‌زند. در حادثه‌ای معلم به مرخصی درمانی می‌رود و معلم جوان و پرانرژی جای او را در کلاس می‌گیرد و با دقت در احوال برامجت راه‌هایی برای همراه کردن او با کلاس و شرایط آموزشی پیدا می‌کند. معلم تازه درک عمیق‌تری نسبت به نیازها و احساسات برامجت دارد و همین باعث می‌شود ارتباط عمیق‌تر و بهتری با برامجت پیدا کند و کلاس و مدرسه را برای او به جای بهتری تبدیل کند. فیلم برامجت باس فیلم شیرینی است که نشان می‌دهد معلم چطور می‌تواند با در نظر گرفتن تفاوت‌های فردی هر دانش‌آموز، آنها را در مسیر پیشرفت یاری دهد.

هری پاتر

یکی از جذاب‌ترین مدارس و معلمان دنیای رمان و سینما را می‌توانید در کتاب‌ها و فیلم‌های هری پاتر پیدا کنید. آرزوی بسیاری از افراد که رمان را خوانده‌اند و فیلم‌ها را دیده‌اند این است که یک بار در مدرسه هاگوارتز حضور داشته باشند. معلمان مدرسه سحر و جادو علاوه بر آموزش جادو تلاش می‌کنند دانش‌آموزان را برای دنیای جادوگری که پیش رو دارند آماده کنند. مانند معلمان دنیای واقعی معلمان مدرسه هاگوارتز هم از طیف متنوعی از افراد با شخصیت‌ها و حتی ظاهر متفاوت هستند، برخی معلمان دلسوز و نزدیک به دانش‌آموزان هستند و برخی را می‌توان در دسته دشمنان دسته‌بندی کرد. دو معلم جذاب هاگوارتز، دامبلدور و اسنیپ، دو روی سکه یک معلم هستند. دامبلدور، معلمی شاد که از راه مهربانی و همراهی دانش‌آموزان را تشویق می‌کند و اسنیپ، معلمی سختگیر و خشک که گرچه به دانش‌آموزان خود و پیشرفت آنها علاقه دارد اما راه سختگیری و خشونت را در پیش می‌گیرد. شاید یکی از دلایل اصلی جذابیت معلمان هاگوارتز سرفصل‌های درسی جذاب‌شان باشد و اگر این امکان در دسترس تمام معلمان بود، آنها نیز می‌توانستند معلمان جالب و کلاس‌های سرگرم‌کننده‌ای داشته باشند.

